KULTURMINISTERIET
SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

FREDNINGSVÆRDIER

PETERSVÆRFT 5A OG 5B

VORDINGBORG KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	07.11.2018
Besigtiget af:	Vera Noldus
Journalnummer:	18/08292
Kommune:	Vordingborg Kommune
Adresse:	Petersværft 5A og 5B, 4772 Langebæk
Betegnelse:	Skovkuskeboligen og Den gl. Forpagterbolig
Fredningsår:	1994
Omfang:	*Enetages, stråtækt beboelseslænge med grundmurede langsider og bindingsværksgavle (slutningen af 1700-tallet).*

I fredningsbeskrivelsen er der ikke taget stilling til lovligheden af bygningsarbejder foretaget i ejendommen.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi ved Petersværft 5A og 5B knytter sig i det ydre til kuskeboligen og forpagterboligens enetages hvidkalkede beboelseslænge med stråtag, grundmuret i begge langsider og med rødt opstolpet bindingsværk. Huset er formentlig opført i slutningen af 1700-tallet som en af de beboelseshuse, der blev opført til arbejderfamilier, tilknyttet skibsværftet Petersværft.

Den kulturhistoriske værdi er ligeledes knyttet til de bevarede skorstene, der vidner om, at længen oprindeligt har været inddelt i flere lejligheder end i dag. Hvor det er almindeligt, at landarbejdere har boet sammen i lange længer, er det ikke almindeligt, at skovarbejdere har gjort det; traditionelt har de boet i småhuse rundt omkring i skovdistriktet.

Den kulturhistoriske værdi knytter sig desuden til husets velbevarede detaljer som murede skorstene med krage og sokkel, det nærmest ubrudte stråtag med vandret tagskæg med sugfjæl, ældre og traditionelt udførte torammede vinduer med seks ruder i hver rammevinduer, ældre og traditionelt udførte fyldings- og revledøre og sålbænke, der vidner om den enkle, men gedigne bygningskultur på opførelsestidspunktet omkring 1800.

Den kulturhistoriske værdi ved Petersværft 5 knytter sig i det ydre desuden til husets oprindelige funktion som arbejderbolig, og senere indretning til skovkuske- og forpagterbolig, og til husets historiske tilknytning til det samlede kulturmiljø Petersværft, tidligere

skibsværft fra 1777, som i dag består af en gruppe velbevarede huse, barklade og anløbsbro.

Den kulturhistoriske værdi ved Petersværft 5A og 5B er i det indre relateret til grundplanen og bygningsdele, der i store træk stammer fra ca. 1900-1920, hvor boligen er blevet genopdelt og nyindrettet til at indeholde to større lejligheder, der vidner om den øgede levestandard i perioden fra husets opførsel til husets nyindretning. Kuske- og forpagterboligens interiør vidner om den herskende smag på tidspunktet af opdelingen i to boliger. Her skal nævnes de ældre og traditionelt udførte fyldingsdøre med gerichter, hængsler og greb, bræddegulve, pudsede lofter og vinduesdetaljer, der er suppleret med nyere dele og inventar. Loftetagen står overvejende med nyere overflader, mens værelset i gavlen formentlig er etableret, da stueetagen blev nyindrettet.

ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi ved Petersværft 5A og 5B knytter sig til bygningens beliggenhed i det kulturhistoriske miljø Petersværft, hvor skovfogedstedet fremstår som et helstøbt vinkelhus på høj kælder med symmetriske gavle, harmoniske let aflæselige facader og teglbeklædt tag.

Den arkitektoniske værdi knytter sig ligeledes til facade- og gavlkonstruktion og -kompositionen med vinduer, døre og indgangspartier samt bindingsværk i gavlene. De fire skorstenspiber med sokkel og krage giver huset en vertikal betoning mens de taktfaste vinduer og døre giver facaderne en vandret betoning. Hertil kommer stråtaget, der understreger bygningens ydmyge fremtræden som landejendom. Samlet fremtræder huset som en gedigen, enkel og velproportioneret bygningskrop med en klart afgrænset form.

I det indre knytter den arkitektoniske værdi sig til husets planløsning og til de bevarede bygningsdele, der er renfærdige i deres udtryk og omfatter vinduer, fyldingsdøre og plankegulve.

BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

De bærende fredningsværdier knytter sig til husets beliggenhed i det uspolerede kulturmiljø Petersværft ud til vand, marker og skov og den historiske tilknytning til Petersværfts øvrige bygninger.

I det ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til den harmoniske form og proportionering med stråtækt heltag, ældre og traditionelt udførte torammede opsprossede vinduer og ældre og traditionelt udførte fyldings- og revledøre med alle detaljer samt de

fire skorstenspiber. Hertil kommer alle oprindelige og ældre bygningsdele og den traditionelle materialeholdning.

De bærende fredningsværdier er i det indre knyttet til planløsningerne fra ca. 1900-1920. Hertil kommer de ældre og traditionelt udførte bygningsdele og -detaljer, herunder fyldings- og revledøre med tilhørende gerichter, hængsler og greb, vinduesdetaljer, herunder plankegulve, pudsede lofter samt den traditionelle materialeholdning.